

# МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

## МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з проведення практичних занять у формі  
поліцейського квесту в закладах вищої освіти,  
які здійснюють підготовку кадрів  
для Міністерства внутрішніх справ України  
і Національної поліції України



МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ  
ДЕПАРТАМЕНТ ПЕРСОНАЛУ, ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ  
ТА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ  
УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**  
з проведення практичних занять у формі поліцейського квесту  
в закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку кадрів  
для Міністерства внутрішніх справ України  
та Національної поліції

Київ  
2018

## ВСТУП

Практичні заняття у формі поліцейського квесту в закладах вищої освіти МВС України слугують ефективним засобом закріплення теоретичних знань і розвитку практичних навичок, що необхідні курсантам для подальшої професійної діяльності. Методичні рекомендації може бути використано в межах вивчення спеціальних дисциплін з метою формування комунікативної компетентності.

Основою поліцейського квесту є ситуаційний метод (наприклад, рольова чи ділова гра), змістову частину якого спрямовано на опанування курсантами алгоритму дій, пов'язаного з реалізацією поліцією своїх службових завдань.

Квест передбачає цілковите занурення в сюжетну лінію, що ґрунтується на змісті конкретних фабул службової діяльності й виконанні активних дій, спрямованих на досягнення певної мети та прийняття рішення на основі аналізу ситуації.

Така форма проведення практичного заняття, як поліцейський квест, визначає місце його проведення: навчальний чи криміналістичний полігон, тактичне містечко (комплекс, центр тощо).

Теми цих практичних занять зазвичай є комплексними, а їхні назви – розгорнутими та зрозумілими.

Викладач вербалізує конкретне завдання в межах обраної теми, чітко визначає бажаний результат роботи, серію запитань, на які потрібно дати відповіді, окреслює проблему, що потребує розв'язання, визначає позицію, яка має бути захищена, і вказує на іншу діяльність, спрямовану на перероблення та надання результатів відповідно до зібраної інформації.

Поліцейський квест охоплює сукупність способів і прийомів спільної узгодженої діяльності викладача й курсантів, а також курсантів між собою, у процесі якої вони досягають певного рівня оволодіння дисциплінами професійного спрямування.

Поліцейський квест можна проводити з різних предметів та на різних рівнях навчання, охоплюючи як окрему проблематику, навчальну дисципліну або тему, так і міждисциплінарні теми.

Міжпредметні зв'язки в професійній освіті відіграють важливу роль під час підвищення практичної підготовки курсантів. Завдяки цим зв'язкам формується комплексне бачення та оптимальні підходи до виконання складних завдань у реальних ситуаціях.

У межах опанування навчального матеріалу дисциплін, предметом вивчення яких є службова діяльність Національної поліції, має бути обов'язково передбачено проведення поліцейського квесту під час захисту практики й стажування.

## 1. МЕТА, МЕТОДИ, ЗАВДАННЯ ТА ВИДИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО КВЕСТУ

Поліцейський квест є навчальним прийомом, що охоплює одне або декілька практичних занять, передбачає моделювання різних аспектів професійної діяльності поліції та забезпечує умови для комплексного використання набутих курсантами знань з предмета професійної діяльності, удосконалення загальних та професійних якостей, зокрема щодо професійного спілкування.

Метою поліцейського квесту є зміна стереотипів організації занять і напрацювання елементів практичної роботи завдяки імітації майбутньої професійної поліцейської діяльності та моделюванню типової ситуації.

Метод поліцейського квесту сприяє підвищенню рівня професійної компетенції внаслідок збільшення обсягу навчального часу, виділеного для практичної роботи, самостійному набуттю та використанню в практичній діяльності нових знань і навичок, прийняттю правильних рішень у межах своєї професійної компетенції, злагодженій роботі в команді. Обов'язковою умовою вдалого проведення поліцейського квесту є узгодженість дій курсантів. Відповідаючи на поставлені запитання та виконуючи завдання, вони не лише самі навчаються, а й вчать один іншого, обмінюються досвідом і знаннями. Спільність дій сприяє тому, що інформація, яка була невідома одному учаснику або яку він забув, добре засвоюється в умовах підвищеної емоційності, притаманної командній роботі, а також дає змогу мобілізуватись і виконувати нестандартні завдання.

Завданнями поліцейського квесту є розвиток креативного мислення, розкриття творчого потенціалу, формування навичок раціонального використання навчального часу та стимулювання пізнавальної мотивації.

Формулювання завдань є одним з найскладніших етапів підготовки поліцейського квесту. Це мають бути не лише запитання, на які необхідно дати відповідь, а й творчі, цікаві, професійні завдання, виконання яких передбачає креативне застосування наявних знань.

Поліцейський квест дає змогу моделювати різні варіанти службових ситуацій і коригувати їх.

Розрізняють два типи квестів, що розраховані на:

- нетривалий час (сприяє поглибленню знань та їх інтеграції, розрахований на одне заняття);
- тривалий час (передбачає поглиблення та засвоєння знань, розрахований на декілька занять).

Залежно від сюжету квести можуть бути:

– лінійними, у яких гру побудовано за ланцюжком: після виконання одного завдання учасники отримують наступне, і так доти, доки не виконають усі завдання;

– штурмовими, де всі учасники отримують єдине головне завдання з декількома підказками, але самостійно обирають шляхи його виконання;

– кільцевими, тобто такий самий «лінійний» квест, але замкнений у коло. Учасники стартують з різних точок, які будуть для них фінальними.

Види поліцейського квесту визначають відповідно до різних його критеріїв, зокрема з огляду на: завдання освітнього процесу, кількість учасників, кількість ігрових періодів, вид оцінювання діяльності учасників, методологію проведення, форму взаємодії учасників тощо.

## **2. ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО КВЕСТУ**

Поліцейський квест є формою моделювання службової діяльності. Участь у ньому передбачає наявність у курсантів достатнього рівня підготовки, що зумовлює доцільність використання цього навчального прийому серед курсантів старших курсів, які мають належний рівень володіння службовою ситуацією, необхідною професійною підготовкою, опанували низку спеціальних дисциплін, а також мають досить високий рівень самосвідомості й розуміють, що поглиблені ними в процесі поліцейського квесту знання та розвинені вміння знадобляться в подальшій професійній діяльності.

Крім підготовки сценарію поліцейського квесту, його розроблення передбачає необхідність визначення загальної мети і конкретних цілей, етапів, проблемних ситуацій, ролей, функцій учасників, виду їх взаємодії, системи правил та оцінювання.

Складність проблемних ситуацій поліцейського квесту зростатиме залежно від року навчання курсантів – учасників цих занять.

Поліцейський квест має передбачати: імітацію професійних умов, які максимально наближені до реальних; проблемний характер ситуацій, що моделюються; наявність ролей та їх чіткий розподіл між учасниками; опис структури та сценарію гри; відповідність кількості учасників завданням квесту, кількості інформації, меті проведення тощо; відповідність програмі курсу (поліцейський квест має бути засобом відтворення курсантами тих професійних ситуацій, які стосуються теми чи комплексу тем, що вивчаються); наявність критеріїв оцінки дій учасників.

### 3. ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО КВЕСТУ

Залежно від цілей, на досягнення яких спрямовано поліцейський квест, його різновиду чи з огляду на існування інших факторів деякі етапи поліцейського квесту або їх складові можна не враховувати, перетворюючи традиційний поліцейський квест на ділову гру зі спрощеною моделлю.

Під час організації та проведення заняття викладач має зважати на те, що максимальна ефективність поліцейського квесту як навчального прийому досягається лише за умови реалізації всіх його етапів.

**Перший (організаційно-підготовчий) етап** складається з двох блоків: організаційно-методичного (розроблення поліцейського квесту) та пояснювального (введення в гру), визначення теми, мети й виду квесту.

Визначення сюжету, завдань і ролей учасників. Надання курсантам списку ролей (від двох і більше), відповідно до яких вони можуть виконати завдання, підготування чіткого плану роботи й конкретних завдань для кожної ролі.

Складання плану роботи (з урахуванням зайнятості курсантів і визначення часу, необхідного для виконання завдань). Визначення строку реалізації квесту.

Розроблення та оформлення необхідної додаткової документації (пам'ятки, рекомендації, інструкції, шаблони тощо), що має бути доступна учасникам до початку поліцейського квесту.

Розроблення вхідних і вихідних анкет (визначення потреб курсантів, рівня обізнаності з обраною темою, набутих знань тощо). Отримання інформації із вхідної анкети щодо потреб курсантів, їх готовності до колективної діяльності, рівня компетентності відповідно до поставлених завдань. Здійснення моніторингу досягнень курсантів завдяки вихідній анкеті.

Укладання списку інформаційних джерел, інтернет-ресурсів тощо.

Розроблення критеріїв оцінювання діяльності курсантів. Чітке відокремлення та оцінка конкретних відповідей, питань, практичних дій, підготовлених матеріалів та ініціативності курсантів тощо.

**Другий етап** – це процес пошуку рішень чи виконання поставлених перед учасниками поліцейського квесту завдань, що перетворюється на скоординовану дію його учасників.

Цей етап починається з ознайомлення курсантів із сюжетом, головними питаннями, організаційними моментами, інструкціями (пам'ятками) до завдань.

Здійснення анкетування та аналіз вхідної анкети.

Коригування сюжету й завдань квесту на основі вхідної анкети (за потреби).

Об'єднання курсантів у групи (за потреби) та розподіл завдань між ними. Під час об'єднання курсантів у групи обов'язковим є врахування рівня їх навчальних досягнень (групування різнорівневих курсантів чи осіб однакового рівня), визначення форм роботи, що сприятимуть більш повній реалізації завдань профільної підготовки (індивідуальної, парної чи роботи в міні-групі) тощо.

Ознайомлення курсантів з критеріями оцінювання, вимогами до виконання завдання та його документального оформлення.

Визначення критеріїв оцінювання за загальноновизначеною шкалою оцінювання практичних занять, які відомі кожному учаснику.

Проведення у відкритому форматі консультацій із курсантами на етапі реалізації квесту.

Супровід проходження курсантами квесту.

**Третій (заключний) етап** передбачає аналіз поліцейського квесту, що охоплює обмін думками, дискутування, захист учасниками власних рішень і висновків, підбиття остаточних підсумків результатів гри.

Здійснення вихідного анкетування, узагальнення його результатів у вигляді діаграм, схем тощо.

Формулювання висновків. Акцентування уваги курсантів на результатах їх навчання в процесі проходження поліцейського квесту, проблемах, що виникали під час виконання завдань, набутому досвіді. Наявність у висновках прикладу оформлення результатів виконання завдання, шляхів подальшої самостійної роботи із зазначеної теми та галузі практичного застосування отриманих результатів.

Оцінювання виконаної роботи відповідно до загальноприйнятої шкали оцінювання практичних занять, заліків або іспитів.

Нагородження переможців (курсанти отримують не лише оцінки, а й грамоти/дипломи). Організація конференції, круглого столу, оголошення результатів на засіданні наукового товариства тощо.

Успішна реалізація останнього етапу поліцейського квесту є передумовою ефективного засвоєння набутих курсантами знань, поглиблення вмінь і вироблення навичок.

## ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Поліцейський квест із використанням реальних фабул службових ситуацій та інтеграцією їх у навчальний процес сприяє ефективному виконанню низки практичних завдань, а саме:

- створює можливість розвитку навичок професійного спілкування шляхом реалізації головної функції – комунікативної;
- підтримує навчання на рівні мислення, аналізу, практичних дій та оцінювання;
- підвищує мотивацію курсантів до вивчення дисциплін, з одного боку, і до використання отриманих знань у навчальній практичній діяльності – з іншого;
- сприяє розвитку компетенції із самонавчання та самоорганізації, отриманню навичок командного розв'язання проблем, виконанню практичних завдань у реальній обстановці, уміння приймати правильні рішення в проблемних ситуаціях;
- навчає учасника квесту виходити за межі змісту й форм подання навчального матеріалу, надає йому додаткову можливість професійної експертизи своїх творчих здібностей і практичних умінь, забезпечує використання здобутих теоретичних знань у практичній діяльності.

**Директор Департаменту  
персоналу, організації освітньої  
та наукової діяльності МВС України**

**Г.О. Доскевич**



*Навчальне видання*

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**  
з проведення практичних занять у формі поліцейського квесту  
в закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку кадрів  
для Міністерства внутрішніх справ України  
та Національної поліції

---

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру  
видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції

Дк № 4155 від 13.09.2011.

Підписано до друку 24.01.2018. Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Обл.-вид. арк. 0,5. Ум. друк. арк. 0,46.

Тираж 50 прим.

---